

OBSAH

PŘEDMLUVA	11
1. ÚVOD	13
1.1 Obsah a význam fyziky	13
1.2 Metody fyziky	15
1.3 Fyzikální veličiny a jednotky	16
2. MECHANIKA	20
2.1 Kinematika	20
2.1.1 Relativnost klidu a pohybu	20
2.1.2 Poloha hmotného bodu. Trajektorie	22
2.1.3 Dráha hmotného bodu	23
2.1.4 Rychlost hmotného bodu	25
2.1.5 Rovnoměrný pohyb	29
2.1.6 Rovnoměrně zrychlený a rovnoměrně zpomalený přímočarý pohyb	31
2.1.7 Dráha rovnoměrně zrychleného a rovnoměrně zpomaleného pohybu	35
2.1.8 Skládání rychlostí a pohybů	39
2.1.9 Rovnoměrný pohyb hmotného bodu po kružnici	41
2.1.10 Zrychlení při rovnoměrném pohybu po kružnici	44
SHRNUTÍ NEJDŮLEŽITĚJŠÍCH POZNATKŮ KAPITOLY 2.1	45
2.2 Dynamika	46
2.2.1 Vzájemné působení těles	47
2.2.2 Newtonovy pohybové zákony	49
2.2.3 První Newtonův pohybový zákon	50
2.2.4 Druhý Newtonův pohybový zákon	52
2.2.5 Třetí Newtonův pohybový zákon	56
2.2.6 Hybnost tělesa a impuls síly	57
2.2.7 Zákon zachování hybnosti	60
2.2.8 Síly působící při rovnoměrném pohybu po kružnici	62
2.2.9 Smykové tření	66
2.2.10 Pohyb na nakloněné rovině	69
2.2.11 Neinerciální vztažné soustavy. Setrvačné síly	71
2.2.12 Otáčející se vztažné soustavy	75
SHRNUTÍ NEJDŮLEŽITĚJŠÍCH POZNATKŮ KAPITOLY 2.2	77
2.3 Energie hmotného bodu a soustavy hmotných bodů	78
2.3.1 Mechanická práce	78
2.3.2 Kinetická energie	81
2.3.3 Potenciální energie	84
2.3.4 Zákon zachování mechanické energie	86

2.3.5	Výkon a účinnost -----	89
	SHRNUTÍ NEJDŮLEŽITĚJŠÍCH POZNATKŮ KAPITOLY 2.3 ----	91
2.4	Gravitační pole -----	92
2.4.1	Gravitační zákon -----	92
2.4.2	Intenzita gravitačního pole -----	94
2.4.3	Gravitační a tíhové zrychlení na povrchu Země -----	97
2.4.4	Pohyby v homogenním tíhovém poli Země -----	99
2.4.5	Pohyby v radiálním gravitačním poli Země -----	103
2.4.6	Gravitační pole Slunce. Keplerovy zákony -----	107
2.4.7	Sluneční soustava -----	109
2.4.8	Rozvoj kosmonautiky -----	111
	SHRNUTÍ NEJDŮLEŽITĚJŠÍCH POZNATKŮ KAPITOLY 2.4 ----	113
2.5	Mechanika tuhého tělesa -----	114
2.5.1	Moment síly vzhledem k ose otáčení -----	114
2.5.2	Těžiště tuhého tělesa. Druhy rovnovážné polohy -----	120
2.5.3	Kinetická energie tuhého tělesa -----	123
2.5.4	Moment setrvačnosti. Steinerova věta -----	126
2.5.5	Valivý odpor -----	128
2.5.6	Ráz těles -----	129
	SHRNUTÍ NEJDŮLEŽITĚJŠÍCH POZNATKŮ KAPITOLY 2.5 ----	133
2.6	Mechanika tekutin -----	134
2.6.1	Tlak v klidné kapalině -----	134
2.6.2	Hydrostatický tlak -----	137
2.6.3	Vztlková síla -----	140
2.6.4	Ustálené proudění ideální kapaliny -----	144
2.6.5	Bernoulliho rovnice -----	146
2.6.6	Proudění reálné kapaliny -----	151
2.6.7	Odpor prostředí -----	153
	SHRNUTÍ NEJDŮLEŽITĚJŠÍCH POZNATKŮ KAPITOLY 2.6 ----	156
3.	MOLEKULOVÁ FYZIKA A TERMODYNAMIKA -----	157
3.1	Základní poznatky -----	157
3.1.1	Kinetická teorie látek a její experimentální potvrzení -----	158
3.1.2	Hmotnost částic, látkové množství, molární veličiny -----	161
3.1.3	Rovnovážný stav termodynamické soustavy, rovnovážný děj -----	164
3.1.4	Vnitřní energie soustavy a způsoby její změny -----	166
3.1.5	Tepelná rovnováha. Teplota -----	169
	SHRNUTÍ NEJDŮLEŽITĚJŠÍCH POZNATKŮ KAPITOLY 3.1 ----	172
3.2	Přenos vnitřní energie -----	173
3.2.1	Měření tepla -----	174
3.2.2	Měrná tepelná kapacita -----	176
3.2.3	Přenos vnitřní energie -----	178
	SHRNUTÍ NEJDŮLEŽITĚJŠÍCH POZNATKŮ KAPITOLY 3.2 ----	181

3.3	Plyny -----	182
3.3.1	Ideální plyn -----	182
3.3.2	Teplota a tlak ideálního plynu -----	185
3.3.3	Stavová rovnice ideálního plynu -----	187
3.3.4	Jednoduché děje s ideálním plynem -----	190
	SHRNUTÍ NEJDŮLEŽITĚJŠÍCH POZNATKŮ KAPITOLY 3.3 ----	194
3.4	Pevné látky -----	195
3.4.1	Krystalické a amorfni látky -----	195
3.4.2	Krystalová mřížka a její poruchy -----	196
3.4.3	Deformace těles -----	199
3.4.4	Teplotní roztažnost pevných těles -----	203
3.4.5	Přeměna pevné látky v kapalinu a páru -----	206
	SHRNUTÍ NEJDŮLEŽITĚJŠÍCH POZNATKŮ KAPITOLY 3.4 ----	208
3.5	Kapaliny a páry -----	208
3.5.1	Struktura kapalin a jejich povrchová vrstva -----	209
3.5.2	Povrchová energie a povrchové napětí -----	210
3.5.3	Jevy na rozhraní pevného tělesa a kapaliny -----	213
3.5.4	Teplotní objemová roztažnost a stlačitelnost kapalin -----	217
3.5.5	Vypařování kapaliny -----	219
3.5.6	Fázový diagram -----	224
	SHRNUTÍ NEJDŮLEŽITĚJŠÍCH POZNATKŮ KAPITOLY 3.5 ----	226
3.6	Teplné motory a zařízení -----	227
3.6.1	Práce vykonaná plynem při stálém a proměnném tlaku -----	227
3.6.2	Účinnost kruhového děje -----	230
3.6.3	Chladicí zařízení -----	233
	SHRNUTÍ NEJDŮLEŽITĚJŠÍCH POZNATKŮ KAPITOLY 3.6 ----	235
4.	MECHANICKÉ KMITÁNÍ A VLNĚNÍ -----	236
4.1	Mechanické kmitání -----	236
4.1.1	Jednoduchý kmitavý pohyb -----	237
4.1.2	Souvislost kmitavého pohybu s rovnoměrným pohybem po kružnici -----	239
4.1.3	Dynamika harmonického pohybu -----	242
4.1.4	Kyvadlo -----	244
4.1.5	Nucené kmitání. Rezonance -----	247
4.1.6	Vázané oscilátory -----	248
	SHRNUTÍ NEJDŮLEŽITĚJŠÍCH POZNATKŮ KAPITOLY 4.1 ----	250
4.2	Mechanické vlnění -----	251
4.2.1	Postupné mechanické vlnění -----	251
4.2.2	Interference vlnění v řadě bodů -----	256
4.2.3	Šíření vlnění v prostoru. Huygensův princip -----	259
4.2.4	Odraz a lom rovinné vlny -----	262
4.2.5	Ohyb vlnění -----	267
	SHRNUTÍ NEJDŮLEŽITĚJŠÍCH POZNATKŮ KAPITOLY 4.2 ----	268

4.3	Akustika -----	269
4.3.1	Zdroje zvuku a jeho vlastnosti -----	269
4.3.2	Infrazvuk a ultrazvuk -----	273
4.3.3	Základy hudební a fyziologické akustiky -----	274
	SHRNUTÍ NEJDŮLEŽITĚJŠÍCH POZNATKŮ KAPITOLY 4.3 -----	276
5.	OPTIKA -----	278
5.1	Světlo jako vlnění -----	278
5.1.1	Šíření světla -----	279
5.1.2	Frekvence a vlnová délka světla -----	283
5.1.3	Spektrum elektromagnetického záření -----	285
5.1.4	Optické jevy na rovinném rozhraní -----	287
5.1.5	Interferenční jevy -----	294
5.1.6	Ohybové jevy -----	296
5.1.7	Polarizace světla -----	301
	SHRNUTÍ NEJDŮLEŽITĚJŠÍCH POZNATKŮ KAPITOLY 5.1 -----	304
5.2	Zobrazení zrcadlem a čočkou -----	305
5.2.1	Optické zobrazení -----	305
5.2.2	Zobrazení zrcadlem -----	309
5.2.3	Čočky jako zobrazovací soustavy -----	315
5.2.4	Zobrazení čočkou -----	319
5.2.5	Oko -----	322
5.2.6	Optické přístroje -----	324
	SHRNUTÍ NEJDŮLEŽITĚJŠÍCH POZNATKŮ KAPITOLY 5.2 -----	330
5.3	Fotometrie -----	331
5.3.1	Fotometrické yeličiny -----	331
5.3.2	Technika a hygiena osvětlování -----	335
	SHRNUTÍ NEJDŮLEŽITĚJŠÍCH POZNATKŮ KAPITOLY 5.3 -----	337
5.4	Kvantová optika -----	338
5.4.1	Vnější fotoelektrický jev -----	338
5.4.2	Einsteinova teorie fotoelektrického jevu -----	341
5.4.3	Dvojitá povaha světla -----	344
	SHRNUTÍ NEJDŮLEŽITĚJŠÍCH POZNATKŮ KAPITOLY 5.4 -----	347
6.	FYZIKA ELEKTRONOVÉHO OBALU A ATOMOVÉHO JÁDRA -----	348
6.1	Fyzika elektronového obalu -----	348
6.1.1	Modely atomu -----	349
6.1.2	Spektra -----	352
6.1.3	Využití emise záření -----	355
	SHRNUTÍ NEJDŮLEŽITĚJŠÍCH POZNATKŮ KAPITOLY 6.1 -----	359
6.2	Fyzika atomového jádra -----	359
6.2.1	Stavba jádra atomu -----	359
6.2.2	Jaderné přeměny -----	364

6.2.3	Experimentální metody jaderné fyziky	367
6.2.4	Jaderné reakce	371
6.2.5	Jaderná syntéza	374
6.2.6	Štěpení jader uranu	376
6.2.7	Radionuklidy	381
	SHRNUTÍ NEJDŮLEŽITĚJŠÍCH POZNATKŮ KAPITOLY 6.2	384
7.	ZÁVĚR FYZIKY	385
7.1	Speciální teorie relativity	385
7.1.1	Princip relativity	387
7.1.2	Relativnost fyzikálních pojmů	389
7.1.3	Základy relativistické dynamiky	393
	SHRNUTÍ NEJDŮLEŽITĚJŠÍCH POZNATKŮ KAPITOLY 7.1	397
7.2	Astrofyzika	397
7.2.1	Jednotná struktura hmoty	398
7.2.2	Vývoj hvězd a vesmíru	400
7.2.4	Struktura vesmíru	404
7.2.3	Hvězdy, hvězdné systémy	404
	SHRNUTÍ NEJDŮLEŽITĚJŠÍCH POZNATKŮ KAPITOLY 7.2	408
7.3	Závěr	409
7.3.1	Vývoj fyzikálního obrazu světa	409
7.3.2	Fyzika a filozofie	412
7.3.3	Úkoly současné fyziky	413
	LABORATORNÍ PRÁCE	414
	Způsob práce při laboratorních měřeních a zpracování výsledků měření	414
	Náměty laboratorních prací	419
	Určení hustoty kapaliny nebo pevné látky užitím Archimédova zákona	419
	Určení průměru molekuly kyseliny olejové	421
	Určení tíhového zrychlení	422
	Porovnání svítivosti zdrojů světla	423
	VÝSLEDKY ÚLOH	425
	REJSTRÍK	445